

עמיתי מיתר
ומקבלי התואר
"דוקטור לפילוסופיה"
לשנת תשע"ה

מרכז צבי מיתר
ללימודי משפט מתקדמים

TEL AVIV UNIVERSITY אוניברסיטת תל-אביב

מרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים

מרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים אשר נחנך בשלהי תשס"ז מבטא את מחויבות הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן, לקידום התארים המתקדמים בחקר המשפט במטרה להכין את בוגריה לעמדות מנהיגות בתחומי השפיטה, הממשל, הארגונים החברתיים, הכלכלה והפרקטיקה המשפטית.

המרכז מציע תכניות לימוד לתלמידי מחקר בשלושה מסלולים: לימודים לקראת תואר שני עם תזה; לימודי תואר שלישי; ומסלול ישיר לתואר שלישי, אשר מכשירים מומחים בשדות המשפט השונים. המרכז משמש כחממה לעילית המשפטית של ישראל ומהווה מוקד של יצירה מחקרית עשירה של סטודנטים שמרבתם מקדישים את כל זמנם למחקר. תוצרי המחקרים המבוצעים במרכז מניבים ספרים ומאמרים ומרימים בכך תרומה חשובה לא רק לספרות המשפטית הישראלית והבינלאומית, אלא גם לחברה ולתרבות בישראל באופן כללי.

בשונה מתכניות אחרות ללימודי משפט מתקדמים בישראל וממרבית התכניות בעולם, תכנית הלימודים של מרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים גובשה במיוחד על- מנת להשיג מטרות אלה. היא כוללת אוסף עשיר של קורסים ייעודיים בעברית ובאנגלית הנלמדים בכיתות קטנות וכן סדנאות וסמינרים. תכנית לימודים זו נבנתה כדי לספק לתלמידי המרכז כלים לקידום המשימה המחקרית שלהם בסביבה העוברת הליכים מתמשכים של התמקצעות וגלובליזציה. כל אלה מועברים על ידי סגל ההוראה המוביל בישראל, כאשר הוא מתוגבר במספר משמעותי של פרופסורים נספחים ופרופסורים אורחים ממיטב האוניברסיטאות בעולם. הקבוצה המחקרית הצעירה והתוססת של המרכז נהנית ממלגות קיום (המותנות בהקדשת זמן מלא למחקר), מסביבת עבודה תומכת הבאה לידי ביטוי בספריה ברמה בינלאומית ובחדרי עבודה ייעודיים באגף פרנסיס ומארי פרנס מינקוף, וכמובן מהנחיה ולימודים ברמה אקדמית בינלאומית על ידי מיטב החוקרים והמרצים.

כחלק ממסלול ההכשרה לדוקטורט, יכולים המעוניינים לנסוע לסמסטר מחקר באוניברסיטאות עילית כגון ייל והארוורד. השילוב של סמסטר כזה עם תכנית ייעודית ועשירה, במסגרתה נחשפים תלמידי המרכז לעשרות מומחים ידועי שם למשפטים ממיטב בתי-הספר בעולם, הופך את התכנית שמציע המרכז לחלופה אטרקטיבית במיוחד ללימודים מתקדמים בחו"ל.

עמיתי מיתר הינם קבוצה נבחרת של תלמידי תואר שני ושלישי מצטיינים, במרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים.

קרן משפחת צבי ועפרה מיתר

קרן משפחת צבי ועפרה מיתר תורמת לקשת רחבה של פרויקטים בתחום החינוך והתרבות בארץ ובחו"ל. תמיכתה של הקרן במרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים של הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן באוניברסיטת תל-אביב הינה המשך טבעי לפעילותה של הקרן, לאור הרקע המשפטי של מייסדה והמממן שלה, מר צבי מיתר. מר מיתר למד משפטים בפקולטה למשפטים של האוניברסיטה העברית בירושלים והקים משרד עורכי דין בשנת 1962. המשרד אשר הקים הפך ברבות השנים למשרד הגדול והמוביל בישראל בתחום המשפט התאגידי והמשפט העסקי-הבינלאומי. כיום מוכר המשרד בשמו מיתר, ליקוורניק, גבע, לשם, טל, הממוקם באזור הבורסה ברמת גן. על אף שמר מיתר פרש מעריכת דין, המשרד עדיין נושא את שמו והוא משמש לו יועץ.

במקביל לעיסוקו כעורך דין, בין השנים 1983-1995, כיהן מר צבי מיתר כיו"ר לשכת עורכי הדין בתל-אביב ובמשך 12 שנה היה חבר בוועדה למינוי שופטים בישראל.

בין הגופים והפרויקטים הנתמכים ע"י הקרן בישראל נמצאים:

- האופרה הישראלית: תמיכה ב"מיתר אופרה סטודיו" בית הספר להכשרת זמרי אופרה ישראלים צעירים ומצטיינים והפיכתם לעתודת זמרי האופרה בישראל
- בית ש"י עגנון בירושלים
- בית הספר לצילום "מוסררה" בירושלים
- מלגות לסטודנטים למשפטים בני העדה האתיופית, בשיתוף עם משרד מיתר, ליקוורניק, גבע, לשם, טל
- מלגות לסטודנטים מצטיינים באוניברסיטאות בארץ ובחו"ל
- בי"ס גבוה צבי מיתר למדע, טכנולוגיה והוראה" - אוניברסיטה לחרדים במושב יד בנימין.
- מכון למשפט ופילנתרופיה בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל- אביב

מסיימי
דוקטורט

ד"ר אסף אקשטיין

הבקרה על רשות ניירות ערך הישראלית באמצעות מנגנוני פיקוח ושיתוף- ניתוח תלת מימדי

מנחה: פרופ' שרון חנס

עבודת הדוקטורט של אסף, בהנחייתו של פרופ' שרון חנס, מנתחת את מנגנוני הפיקוח על רשות ניירות-ערך הישראלית ואת מנגנוני השיתוף שמלווים את ההליך שהרשות מובילה במישור הכללים (rulemaking). הניתוח נעשה במבט השוואתי לארבע רשויות ניירות-ערך מהמובילות בעולם: הרשות האמריקאית - (SEC); הרשות הבריטית - (FCA); הרשות האוסטרלית - (ASIC); והרשות הגרמנית - (BaFin). הניתוח מתייחס למנגנונים הקיימים (או הנעדרים) בחמישה מישורים עיקריים: מנגנונים במישור הנורמטיבי; מנגנונים שמהווים חלק בלתי-נפרד מההליך המנהלי; מנגנונים הפועלים מחוץ לרשות; מנגנונים שמשובצים בתוך הרשות; ומנגנונים שמוקמים באופן ארעי לטיפול בעניינים נקודתיים. הניתוח חושף כי הרשות הישראלית חסרה מנגנונים רבים שפועלים באופן מסורתי בארבע הרשויות הזרות, ואשר בכוחם לקדם אסדרה אופטימלית. בנוסף, כוללת עבודת הדוקטורט ניתוח אמפירי של הליך האסדרה שאותו הובילה הרשות במישור הכללים (rulemaking) בשנים 2002 - 2009. הניתוח מלמד על מידה מסוימת של אינרציה רגולטורית שאפיינה את הליך האסדרה באותן שנים. לנוכח הדברים האמורים, ממליץ אסף על אימוץ שורה של מנגנונים, תוך הכרה מפוכחת בעלויות הכרוכות באימוצם. הוא מציע להתמודד עם עלויות אלה באמצעות הפעלתם של המנגנונים באופן יחסי למידת השפעתה הצפויה של האסדרה שהם מיועדים ללוות; באמצעות הנהגת פטורים שיוגדרו מראש או אד-הוק; ובאמצעות עיצובם של המנגנונים כך שישתלבו זה עם זה, במטרה למנוע הכבדה על הרשות, מחד גיסא, ועל הקהלים המוסדרים על-ידיה, מאידך גיסא.

אסף נשוי לאריאלה ואב לשלושה ילדים. הוא מחזיק בתואר ראשון ממכללת קרית אונו (בהצטיינות יתרה), בתואר שני (עיוני) מאוניברסיטת בר-אילן, בתואר שני (מחקרי) ובתואר שלישי מאוניברסיטת תל-אביב. במקביל ללימודי התואר השלישי שהה באוניברסיטת הרווארד כעמית בתכנית לממשל תאגידי. אסף שימש כמורה מן החוץ באוניברסיטת תל אביב שם לימד את הקורס "היבטים פיליים בניירות ערך". כיום, אסף הינו עמית מחקר בתר-דוקטורט בפקולטה למשפטים של אוניברסיטת בר-אילן ובבית הספר למנהל עסקים של אוניברסיטת בר-אילן (2014 - 2015). במקביל, הוא משמש כיועץ לוועדה הבלתי תלויה שהקים בנק לאומי לטיפול בפרשת הלקוחות האמריקאים. מאמריו פורסמו בכתבי העת Delaware Journal of Corporate Law; Michigan Business & Entrepreneurial Law Review; מחקרי משפט ומשפט ועסקים, וצוטטו על-ידי בית המשפט העליון ועל-ידי בית המשפט המחוזי בתל-אביב (המחלקה הכלכלית) וכן על-ידי עיתונים ואתרים רבים ובראשם ה - Wall Street Journal.

ד"ר אלדר הבר Copyright Criminalization

מנחה: פרופ' מיכאל בירנהק

לאדר תואר ראשון במשפטים (LL.B) ופסיכולוגיה (B.A) ותואר שני במשפטים עם התמחות במשפט וטכנולוגיה (LL.M) מאוניברסיטת חיפה (בהצטיינות). במהלך לימודיו, שימש כעוזר הוראה בקורסים שונים, כיהן כמתאם המרכז למשפט וטכנולוגיה, וזכה במלגות הצטיינות שונות. בעת לימודי הדוקטורט, אדר פרסם ארבעה מאמרים בכתבי-עת משפטיים בארה"ב, וביניהם, כתבי-עת מובילים בתחום המשפט והטכנולוגיה מאוניברסיטאות הארוורד, ייל וסטנפורד. מאמריו של אדר זכו במספר פרסים לאורך השנים, דוגמת פרס אלאדין לעבודות מצטיינות בקניין רוחני ופרס צגלה (פעמיים) למאמר המצטיין של סטודנטים מהפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל-אביב. החל מספטמבר 2015, אדר יישמש כעמית מחקר במרכז ברקמן לחקר האינטרנט והחברה באוניברסיטת הארוורד. בתום שנת מחקר זו, יצטרף לסגל הפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה.

דיני זכות יוצרים היו במקורם מתוחמים לדין האזרחי. את הופעת הבכורה בדיני זכות יוצרים ערך הדין הפלילי במאה ה-19. בתחילת דרכה, הפרה פלילית של זכות יוצרים הייתה מצומצמת בהיקפה והסנקציות האפשריות בגינה היו נמוכות באופן יחסי. עד תחילת שנות השבעים של המאה ה-20, המחוקקים בבריטניה ובארה"ב מיעטו להחזיר את הדין הפלילי לדיני זכות יוצרים, כאשר הפרת זכות יוצרים נותרה בעיקרה עוולה אזרחית. מגמת הקרימינליזציה של זכויות יוצרים, הפכה מש מעותית יותר בתחילת שנות השבעים, כאשר הפרלמנט הבריטי והקונגרס האמריקני הרחיבו את קשת העבירות הפליליות, וכן העלו את רף הסנקציות הפליליות בגין הפרת זכות יוצרים. מגמת הקרימינליזציה של זכויות יוצרים התעצמה לקראת סוף המאה ה-20, מגמה אשר שינתה במידה מסוימת את התפישה של דיני זכות יוצרים כדין אזרחי מובהק. מגמה זו עודנה נמשכת.

עבודת מחקר זו בוחנת את תופעת הקרימינליזציה של זכות היוצרים, מהיבטים שונים, על מנת להבין את משמעותה, את ההצדקות שבבסיסה ולהעריך את השלכותיה האפשריות. לשם השגת מטרות אלו, המחקר בוחן את מגמת הקרימינליזציה דרך התמקדות במדינות שונות, ובאמצעות פריזמות שונות: היסטוריות, פרקטיות, פוליטיות ותיאורטיות. בחינת הקרימינליזציה בזכות יוצרים תחת התיאוריות של הדין הפלילי ודיני זכות יוצרים הובילה למסקנה שזכות היוצרים הפלילית הינה רחבה יתר על המידה, אינה תמיד מוצדקת וכי היא טומנת בחובה השלכות שליליות על דיני זכות יוצרים, על מערכת המשפט באופן כללי ועל החברה. לכן, דיני זכות יוצרים צריכים להיבחן מחדש ועל מעצבי המדיניות להגביל את הקרימינליזציה של זכות יוצרים למקרים בהם התיאוריות מצדיקות אותה.

ד"ר מיכל סליטרניק רגולציה בינלאומית של הסכמי שלום

מנחה: פרופ' איל בנבנישתי

מיכל סליטרניק היא בוגרת תואר ראשון והמסלול הישיר לדוקטורט בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל-אביב. לאחר סיום לימודי הדוקטורט שמשה מיכל כעמיתת בתר-דוקטורט בתכנית האוזר של הפקולטה למשפטים באוניברסיטת ניו-יורק וכן במרכז מינרבה לחקר שלטון החוק במצבי קיצון באוניברסיטת חיפה ובמכון טרומן לחקר השלום באוניברסיטה העברית. תחומי העניין המרכזיים של מיכל הם משפט ציבורי, יישוב סכסוכים, תורת המשא ומתן, ותיאוריה משפטית ופוליטית. מיכל זכתה במספר פרסים ומלגות על עבודתה, ומאמריה התפרסמו בכתבי עת מובילים. בעבר שמשה כחוקרת ויועצת בארגונים לא-ממשלתיים העוסקים בתכנון מדיניות בנושא יחסי ישראל-פלסטין.

עבודת הדוקטורט של מיכל חוקרת את הצורך בהסדרה של הסכמי שלום באמצעות המשפט הבינלאומי. העבודה מאתגרת את התפיסה השלטת כיום בספרות ובפרקטיקה המשפטית והמדינית לפיה הסכמי שלום הם בהכרח עדיפים על פני המצב שקדם להם ולפיכך אין מקום לפקח על תכנם ועל הליכי כריתתם. העבודה מצביעה על סוגים שונים של הסדרים פוגעניים שיכולים להיכלל בהסכמי שלום ומראה שבמקרים רבים הם באים על חשבון קבוצות מוחלשות כמו נשים ומיעוטים אתניים. העבודה טוענת כי ניתן לצמצם את הפוטנציאל הפוגעני של הסכמי שלום ולקדם חלוקה שוויונית יותר של נטל השלום באמצעות החלת דרישות פרוצדוראליות של שיתוף, שקיפות ומתן הנמקות על הליכי משא ומתן לשלום, לצד החלת מגבלות מהותיות על תכנם של הסכמי שלום. העבודה מציעה מסגרת נורמטיבית להגדרת וחלוקת החובות המשפטיות הנוגעות לקידום הסכמי שלום צודקים בין הגורמים השונים המעורבים בתהליכי שלום, לרבות הצדדים להסכם וצדדים שלישיים המשמשים כמתווכים, תורמים, מפקחים וכיו"ב.

ד"ר אולגה פרישמן

Courts and their Audiences: Organizational Identity, Organizational Images, Intended Images, and Institutional Isomorphism of Courts

מנחה: פרופ' איל בנבנישתי

עבודת הדוקטורט של אולגה עוסקת ביחסים בין בתי משפט עליונים וחוקתיים לבין הקהלים השונים שלהם. בעזרת מושגים מהתיאוריה הארגונית העבודה מנתחת את הקשר בין הדרך בה בתי משפט אלו תופסים את תפקידם החברתי, הדרך בה הקהלים השונים שלהם תופסים את התפקיד החברתי של בית המשפט, וכן הדרכים בהן בתי משפט מנסים להשפיע על הקהלים שלהם לראות אותם באור מסוים. העבודה מדגישה את התפקיד האקטיבי של בתי המשפט ואת דרכי הפעולה השונות בהן נוקטים בתי המשפט - אלו שהן חלק מתפקידו הרשמי של בית המשפט, פעולות של שופטים כאינדיבידואלים וכן פעולות שחורגות מתחום תפקידו הרשמי של בית המשפט (כגון, אתר האינטרנט של בית המשפט). העבודה דנה בבעיות, פרקטיות ונורמטיביות, שבהן בתי משפט יכולים להיתקל כאשר הם נוקטים בפרקטיקות אלו, ובייחוד בפרקטיקות חוץ משפטיות. לבסוף, העבודה דנה בדרך בה גלובליזציה (דיאלוג טראנס-לאומי בין שופטים) צפוי להשפיע על הקשר בין בית המשפט לבין הקהלים הפנים מדינתיים שלו ולאיים על הלגיטימציה של בתי משפט.

לאולגה תואר ראשון במשפטים (בהצטיינות יתרה, ראשונה במחזור) ותואר ראשון בניהול (בהצטיינות), מאוניברסיטת תל אביב וזאת במסגרת התכנית הבין-תחומית לתלמידים מצטיינים ע"ש עדי לאוטמן. אולגה התמחתה בלשכתו של נשיא ביה"מ העליון לשעבר גרוניס. במהלך לימודי הדוקטורט, אולגה הייתה חוקרת אורחת ב-The Institute for Global Law and Policy באוניברסיטת הרווארד. כמו כן, היא שימשה כעוזרת הוראה לקורסים שונים בפקולטה והייתה בין היוזמים והמארגנים של הכנס הבינלאומי הראשון לחוקרים צעירים במשפטים שהתקיים בפקולטה ב-2013. אולגה הציגה את עבודתה בכנסים רבים בעולם ומאמריה התפרסמו באירופה ובארצות הברית.

ד"ר מנחם (מריו) קליין בחינה מחודשת של הדין המשמעתי – דין משמעתי של עורכי דין כמשל

מנחים : פרופ' דניאל מור וד"ר גבריאל קלינג

המחקר של מנחם מתמקד בתחום הדין המשמעתי ונקודות הממשק בינו לבין המשפט הפלילי. מנחם זיהה בפסיקת בתי המשפט ובתי הדין המשמעתיים השונים, בעשורים האחרונים תופעה שהוא מגדיר כ"פליליזציה" של ההליך המשמעתי.

טענתו של מנחם היא שתהליך זה המתרחש לנגד עינינו בשנים האחרונות, אינו עולה בקנה אחד עם מטרותיו המקוריות של הדין המשמעתי והוא גם איננו בהכרח תהליך שיש לברך עליו. לשיטתו, ראוי להתייחס לדין המשמעתי כאל תחום משפטי העומד בפני עצמו ולא כענף של המשפט הפלילי.

במחקר ניסה מנחם לבחון, בין היתר, הצעה לפיה בית המשפט, הדין בעבירה פלילית המיוחסת לעורך דין, יהיה מופקד בעצמו גם על הענישה המשמעטית של אותו נאשם. אימוץ מודל זה ימנע הליך כפול ומיותר. הדבר מתבקש למצער כשמדובר בעבירות פליליות שיש עמן קלון. העברת הסמכויות תבדל ותייחד את מערכת הדין המשמעתי הפרופסיונאלי מהדין הכללי במובן זה שהיא תטפל רק באותם עניינים משמעתיים שאינם מצמיחים האשמה של ביצוע עבירה פלילית שיש עמה קלון.

מנחם (מריו), יליד ריו דה ז'ניירו, ברזיל, נשוי, אב לארבעה וסב לשלושה, משמש כשופט בבית משפט בתל-אביב ובשירות מילואים פעיל כשופט צבאי ועוסק בתיקים הן בתחום האזרחי-מסחרי ובדיני הנזיקין והן בתחום הפלילי בעבירות "צווארון לבן". בנוסף משמש כמרצה באוניברסיטת בר אילן, בדין המשמעתי בפקולטה למשפטים ובדיני ביקורת במחלקה למדעי המדינה

מנחם בוגר תואר ראשון (בר אילן) בהצטיינות ותואר שני (תל אביב) בהצטיינות. פרסם מספר מאמרים אקדמיים, בעיקר במשפט העברי, וכתב את הספר "סדר דין מהיר בבתי משפט השלום", הוצאת "נבו", מהדורה I (2005), מהדורה II (2010).

ד"ר מנאל תותרי- ג'ובראן במסווה שיח השונות: תפקיד המשפט בעיצוב הפרדה מרחבית במגורים על בסיס לאומי בעיר

מנחה: פרופ' ישי בלנק

עבודת הדוקטורט עסקה בתופעת ההדרה המרחבית של התושבים הערבים ממרחבי מגורים בתוך הערים המקודמת על ידי גופים פרטיים; ובחנה את האופן שבו הסדרים מתחום המשפט הפרטי והציבורי מכוננים ומעצבים אותה. עבודת המחקר מראה כי בבסיס ההדרה המרחבית של התושבים הערבים עומד שיח השונות המקדם הפרדה מרחבית בין קבוצות בשל קיומם של הבדלים ביניהם ולא בהכרח לצורך הגנה על אורחות הקהילה, בהתאם לכך עלו שתי טענות עיקריות. האחת - תיאורית והיא של גופים פרטיים הבונים מרחבי מגורים כגון חברות נדל"ן ועמותות לבנייה, נוסף לגופים המנהלים את מרחבי המגורים בעיר תפקיד מרכזי בעיצוב המרחב העירוני ובקידומה של הפרדה מרחבית בין קבוצות לעתים יותר מאשר גופים ציבוריים עושים כן. השנייה - נורמטיבית והיא שאין לאפשר, מבחינה משפטית, הדרה של פרטים על בסיס שייכות קבוצתית הנשענת על שיח השונות והמקדמת הפרדה מרחבית בין קבוצות. החריג לכלל זה הוא הפרדה והדרה מרחבית אשר נועדה לתקן עוולות עבר לצורך חיזוק המרחב והקהילה בתוכו אשר הופלתה לרעה בשל עצם שייכותה הקבוצתית.

מנאל בעלת תואר ראשון במשפטים מאוניברסיטת חיפה ותואר שני במשפטים (בהצטיינות) מאוניברסיטת תל-אביב. במסגרת לימודיה היא קיבלה מלגה על שם אריאל רוזן צבי ז"ל לסטודנטים מצטיינים; מלגה מטעם "המרכז הערבי לתכנון אלטרנטיבי" על מחקר בנושא תכנון ובנייה במגזר הערבי; פרס מטעם מכון וולטר ליבך לשנת הלימודים תשס"ג, בגין עבודת מחקר שיש בה תרומה לקידום יחסי שוויון והגיונות בין יהודים וערבים בישראל ובמלגה לסטודנטים ערבים ע"ש לואיס ומרטין וויטמן. כן זכתה בעבודה המצטיינת בנושא דיני השלטון המקומי, ע"ש צבי זילביגר ז"ל. בנוסף, היא פרסמה חמשה מאמרים בכתבי עת משפטיים (שניים מהם באנגלית). השתתפה בכנסים מקומיים ובינלאומיים ביניהם כנס ה-37 של האגודה לאקולוגיה ומדעי הסביבה וזכתה במקום השני בפרס שפיצר עבור ההרצאה המצטיינת בכנס. מנאל עבדה כמרצה מן החוג בפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה ולימדה סדנה בנושא "כתיבה משפטית". כיום היא פוסט דוקטורנטית בפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית ומרכזת סדנה בינתחומית בנושא «רב תרבותיות» במשותף עם הפקולטה למשפטים והחוג למדעי החברה באוניברסיטה העברית.

עמיתי מיתר
תלמידי
תואר שלישי

לעומר תואר ראשון כפול בהיסטוריה כללית (בהצטיינות) ובמשפטים, והוא סיים תואר שני מחקרי במשפטים בהצטיינות באוניברסיטת תל-אביב. עבודת התיזה שלו (שנכתבה בהנחיית

פרופ' רון חריס), העוסקת בהשתקפויות של גישות אוריינטליסטיות במשפט הישראלי המוקדם, מעוררת עניין בין-תחומי והוצגה בכנסים בארץ ובחו"ל, וגירסת מאמר שנערכה על בסיסה עומדת להתפרסם בקרוב.

תוך כדי לימודיו משמש עומר כעוזר מחקר במכונים שונים (ובהם מכון ברג למשפט והיסטוריה ומכון קאמינגס ללימודי מרכז ומזרח אירופה), וכמתרגל בשיעורים בתחומים משיקים שבין מחקר היסטורי ולימודי המשפט, תחת הנחייתם של חוקרים דוגמת פרופ' אריה אדרעי, פרופ' איל בנבנישתי ופרופ' אלימלך וסטרייך. לאחרונה, היה שותף להבאתו ארצה של הכנס ה-21 של האגודה הבינלאומית של היסטוריונים צעירים של המשפט. עומר זכה השנה בפרס ראול וולנברג, ובשנים האחרונות זכה במענקי מחקר ובפרסים מטעם מכון ברג, קרן יד טבנקין, מכון ולטר ליבך וקרן קונארד אדנאואר.

במקביל לעבודת הדוקטורט שימש עומר שלוש שנים בציפיפת כיו"ר נבחר של ארגון הסגל האקדמי הזוטר באוניברסיטת תל-אביב.

עומר אלוני

בחזרה לחבר-הלאומים: הערכה מחדש של המשטר הסביבתי הבינלאומי, 1919–1945

מנחה: ד"ר דוד שור

עבודת הדוקטורט של עומר מתעדת לחקור תקופה מרתקת בהיסטוריה של המשפט הבינלאומי בתקופה שבין שתי מלחמות-העולם. בעבודתו, הוא מצרף זווית חדשה לרנסאנס המאפיין בעשורים האחרונים את חקר תולדותיו של חבר-הלאומים (the League of Nations) בקידומם של הסדרים סביבתיים בזירה הבינלאומית בשנות ה-20 וה-30.

לאחר זניחה כמעט גמורה של ארכיוני המוסד בז'נבה מצדה של הקהילה המחקרית ושקיעתם לתוך תהום הנשייה במשך המחצית השנייה של המאה העשרים, ניכרת לאחרונה פריחה מרשימה בהיקפה בתחום, ומסדרונות מטה חבר-הלאומים חוזרים ומתמלאים בחוקרים השבים אל עבר העבר ואל הפתרונות השונים שהוצעו במסגרת פועלו בתקופה מכריעה בזמן המודרני.

העבודה מוסיפה, ולראשונה, פרק חסר בכתיבת ההיסטוריה של המשפט הסביבתי הבינלאומי. המחקר הקיים פוסח עד כה על ניתוח שיטתי של מדיניות שעסקה בשאלות סביבתיות בזירה העולמית בת התקופה במסגרת חבר-הלאומים: מנסינות קידומן של אמנות למניעת זיהום האוקיינוסים; דרך דאגות עמוקות מהתפשטות מגיפות באמצעים סביבתיים; וכלה בניסיונות משותפים להיאבק בסכנת הכחדת הלווייתנים. הפרויקט בוחן את הגישות הסביבתיות כפי שהן משתקפות בראי המשפט והמוסדות הבינלאומיים וכפי שהן נגלות מתיעוד המקורות הראשוניים, ועומד על הקשר שבין מהלכים אלו לבין הסדרים מאוחרים יותר בתקופה שלאחר 1945 במערך היחסים המשולש שבין קהילה בינלאומית, סביבה ומשפט.

עינבל בלאו

בחינה משפטית-חברתית בראי ההיסטוריה של מנגנוני פיצוי באירועי נזק גוף המוניים בישראל

מנחים: פרופ' נטע זיו וד"ר דוד שור

עינבל מחזיקה בתואר ראשון ושני במשפטים מאוניברסיטת תל-אביב. משך כעשור עבדה כעורכת דין בשוק הפרטי והציבורי, וכן שימשה כעוזרת משפטית לכבוד השופט חאלד כבוב,

מהמחלקה הכלכלית, בבית המשפט המחוזי בת"א-יפו. גישת פרשניות בנוגע למשפט התאגידי שהובאו במאמרים, שפרסמה יחד עם כב' השופט כבוב, זכו לאימוץ בפסיקות בית המשפט העליון, כך למשל בפקס-דין אינטרקולוני. עינבל פרסמה מספר מאמרים והשתתפה בכנסים רבים בארץ ובחו"ל והיתה ממארגני הכנס השנתי השני לדוקטורנטים למשפטים בישראל. עינבל שימשה כעורכת (סטודנטית) לכתב העת "משפט, חברה ותרבות" וכעוזרת הוראה ומתרגלת. כן שימשה כחברת הנהלה בארגון איתן-מעכי, הינה ממקימי ארגון העוזרים המשפטיים וכרכזת ומדריכה של פרויקט "שיעור אחר", עמותת הפועלת לקידום שוויון הזדמנויות החינוך.

במקביל לכתביבת הדוקטורט עינבל עוסקת, בין היתר, כמתרגלת, כרכזת חוקרים אורחים בפקולטה ויו"רית ארגון הסגל האקדמי הזוטר באוניברסיטת תל-אביב, ארגון הסגל האקדמי הגדול בישראל. עינבל היא מצטיינת רקטור בהוראה "רשימת המאה" - בסגל זוטר בשנת הלימודית תשע"ד. זוכת מענק מחקר לשנים 2013-2015 ממכון מחקר ברג למשפט והיסטוריה. אמה לעומר, שירה ומעיין.

מחקרה של עינבל מתמקד בבחינת השפעות חברתיות ותרבותיות על המשפט הפרטי, דיני הנזיקין. לאורך ההיסטוריה של מדינת ישראל אירעו מספר רב של אסונות ואירועי נזק גוף המוניים, כגון אסון המכביה, אסון הכרמל, נפגעי עירווי הדם שלקו באידס ועוד. המחקר מבקש לחשוף את הגורמים המשפיעים על התווית מנגנוני פיצויים באירועים רבי נפגעים בישראל. הנחת המחקר היא, שהתווית מנגנון פיצוי לאירוע נזק גוף המוני אינה פעולה טכנית או משפטית טהורה, וכי גורמים שונים, חברתיים ותרבותיים בעיקרם, השפיעו על הבחירה והעיצוב של מנגנוני הפיצוי באירועים מסוג זה. לפיכך, לא ניתן להסתכל על המשפט הפרטי, דיני הנזיקין, ובין כך על ארסל כליו הפרוצדוראליים, בהתעלם מההשפעות של גורמים חברתיים ותרבותיים חוץ משפטיים.

המחקר מתמקד בארבעה מקרי מבחן שארעו בהיסטוריה של מדינת ישראל למן הקמתה, ובוחן את תהליך התוויתם של מנגנוני הפיצוי באירועי נזק גוף המוניים אלו. מטרת המחקר היא לבחון איזו הכרה קיבלו אירועים אלו בזירה המשפטית; מהו מנגנון הפיצוי שנקבע באירועים אלו; מהי מידת השפעתם של גורמים שונים (בפרט חברתיים ותרבותיים) על קביעת מנגנון הפיצוי ומאפייניו, ומהן הסיבות להבדלים הרבים בין מנגנוני הפיצויים שנקבעו. המחקר עוד מבקש לבחון את השפעת התרחשות אירועים אלו בתקופות שונות בהיסטוריה של מדינת ישראל (העשורים הראשונים של המדינה שנות ה-50 - 80' אל מול תקופות מאוחרות יותר, שנות ה-80 ואילך) בהן חלו בישראל שינויים בכל הנוגע לתפקידה של המדינה, תפקידו של הפרט, תפקידו של המשפט (משפוט), השפעותיהן של זהויות קבוצתיות על נגישות משפטית, זכויות אדם ועוד.

ג'רמי ויסמן

Alleviating Anti-Certainty: Solving Corporate Opportunism at Potential Harm Victims' Expense

מנחה: פרופ' שרון חנס

ג'רמי עלה לארץ בשנת 2000 מלוס אנג'לס, קליפורניה. אחרי שלוש שנים בישיבת ההסדר ושירות קרבי בצה"ל, ג'רמי התחיל את לימודיו באוניברסיטת בר-אילן. ג'רמי סיים בהצטיינות תואר ראשון ושני במשפטים (LLB & LL.M) ותואר שני במנהל עסקים (MBA). בנוסף ללימודים האקדמיים, היה עורך בכיר בכתב העת "מחקרי משפט", השתתף בתחרויות דיבייט בארץ ובחו"ל, זכה למלגה עבור לימודיו במכון הגבוה לתורה. אחרי סיום ההתמחות במשרד עורכי-דין יגאל ארנון ושות', ג'רמי הצטרף למרכז מיתר ללימודים מתקדמים באוניברסיטת תל אביב. תחת הנחיית פרופסור שרון חנס ג'רמי חוקר סוגיות בממשל תאגידי הקשורות להשפעת אי-הוודאות על התנהגות אסטרטגית של תאגידי ונושיהם. במהלך לימודיו התקבל ג'רמי כחוקר אורח בבית הספר למשפטים באוניברסיטת הארווארד לתקופה של שנה, וכעמית אורח בתוכנית על ממשל תאגידי בראשות פרופסור לוסיאן א. בבצ'וק, לתקופה של חצי שנה נוספת.

בעוד שתאגידיים יכולים ליצור אינספור סיכונים שהציבור-הרחב חשוף אליהם, לרוב, אין לקורבנות של סיכונים אלה את המעמד או הכח להתגונן בפניהם. יתר על כן, היקף הפעילות התאגידיית מחד, ופער הזמנים שבין יצירת הסיכון, התממשותו, וגילוי הנזק מאידך, יוצרים אי-וודאות אינהרטי, שמשמעותו תקופת זמן בה אין התאיגדים חשופים לתביעות ושבה יכולים הם להתנהג בצורה אסטרטגית, על חשבון הניזוקים פונטציאליים. בשל כך, יכולים תאגידיים רבים להנות מהרווחים הקשורים מיצירת הסיכון, ולאחר מכן להימנע מפיצוי מי, שלבסוף, ניזוק ממנו. התנהגות אסטרטגית זו, באה לידי ביטוי הן בחלוקת דיבנדנדים בעלי תדירות וסכומים גבוהים, על ידי תאגידיים רווחיים, הן בנקיטת פעולות עסקיות בעלות סיכונים גבוהים במיוחד, על ידי תאגידיים המצויים בהפסדים. בשני המקרים, נעשות פעולות אלה על חשבון יכולתו של התאגידי לפצות ניזוקים עתידיים.

שתי מטרות, אם כן, עומדות בבסיס מחקר זה. ראשית, לסקור את התופעה לעיל, ולעמוד על הכללים והעקרונות המשפטיים המאפשרים את קיומה, הן בישראל הן בארה"ב. שנית, להציע פתרון לבעיה זו, בדמות מודל שיספק מענה יעיל והוגן, ושבמרכזו - מנגנון ביטוחי, שיהווה מענה לפגיעה של ההתנהגות האסטרטגית של התאגידי ביכולתו לפצות ניזוקים עתידיים כתוצאה מחלוקת דיבנדנדים, והטלת אחריות מוגברת על דירקטורים עם כניסתה של פירמה לחדלות פרעון.

קרן ילין-מור

Incorporating Decision Support Systems in Judicial Decision Making

מנחים: פרופ' איל בנבנישתי ופרופ' אורי שילד

קרן בעלת תואר בוגר במשפטים ובמדעי המחשב (שניהם בהצטיינות) מאוניברסיטת תל אביב. היא התמחתה במחלקת ייעוץ וחקיקה (חקיקה) במשרד המשפטים, ועבדה כעוזרת משפטית בבית המשפט העליון. במהלך לימודי הדוקטורט קרן שימשה כעוזרת מחקר במספר קורסים בפקולטה, ריכזה את הקורס "גישות תיאורטיות למשפט" לתלמידי התואר השני העיוני, וכיום מרכזת את הצוות הישראלי של מדווחות למאגר International Law in Domestic Courts של Oxford University Press. בשנת 2014 קרן ארגנה (יחד עם משואה שגיב) את סדנת החוקרים הצעירים הבינלאומית השנייה בפקולטה, וכיום היא מארגנת (יחד עם משואה שגיב ומרים סטרנג) את הסדנה השלישית. בשנת 2012-2013 הייתה קרן עמיתת מחקר במרכז אדמונד י' ספרא לאתיקה באוניברסיטת תל-אביב ובשנת 2014 זכתה במלגת דן דוד.

השימוש במערכות ממוחשבות הולך וגובר והשפעת המחשוב על חיינו מתעצמת. גם במשפט נעשה שימוש רב במחשבים, כדוגמת מאגרי מידע משפטיים ותוכנות ניהול במשרדי עורכי דין ובבתי משפט. העבודה עוסקת בכלי מחשובי מתקדם - מערכות תומכות החלטה לשופטים, אשר ימליצו לשופט על החלטה בתיק המונח לפניה בהסתמך על המצב המשפטי ונסיבות המקרה, ולשופטת יהיה שיקול דעת האם לקבל את ההמלצה או לסטות ממנה. העבודה בוחנת כיצד ניתן לשלב מערכות מסוג זה בשפיטה בצורה המיטבית, מהם היתרונות והחסרונות של השילוב, וכיצד כניסת הטכנולוגיה לשפיטה תשפיע על השיפוט האנושי המוכר לנו כיום. בין היתר העבודה בוחנת כיצד מערכות תומכות החלטה יכולות לסייע בצמצום ההשפעה של הטיות וויריטיקות על השיפוט, וכיצד השימוש במערכות יכול לסייע ביצירת איזון מיטבי בין אחידות לשינוי בפסיקה. בנוסף, העבודה מתמקדת בערכאות נמוכות ותיקים "קלים", נושאים שהמחקר לגביהם עדיין בחיתוליו, ומציעה מבט חדשני על ההליך המשפטי.

נעמי לבנקרון

“זה גורלה של הפרוצה החלוצה”: רגולציה של זנות וסחר בנשים בשנות החמישים הארוכות של מדינת ישראל, 1948–1965

מנחים: פרופ' שי לביא ופרופ' דבי ברנשטיין

המחקר עוסק בדרכים בהן עוצבה הרגולציה בתחום הזנות והסחר בנשים בשנות החמישים הארוכות של מדינת ישראל, בין השנים 1948-1965. העבודה בוחנת תקופה מעצבת וקריטית בהתגבשותה של החברה הישראלית, תקופת בינוי האומה, תוך שימת דגש על נקודת הממשק בין תופעה המתרחשת בשולי החברה - הזנות - לבין יחס מוסדות החברה לנושא זה, כפי שהוא בא לידי ביטוי ברגולציה הננקטת כלפיה.

המחקר נע לאורכם של שני צירים: האחד, ציר הרגולציה, במסגרתו יודגש הפער בין דרך עיצוב המדיניות לבין דרך יישומה, והציר השני יעסוק בתקופת בינוי האומה, ויבחן את השפעתה של תקופה ייחודית זו על עיצוב הרגולציה בתחום הזנות, כמו גם על הפער שיצרה התקופה בין הרגולציה לאכיפתה, השפעה הבאה לידי ביטוי גם במשפט הישראלי העכשווי.

בוגרת תאר ראשון בקרימינולוגיה סוציולוגיה ואנתרופולוגיה באוניברסיטת בר אילן, תואר שני בלימודי ביטחון מאוניברסיטת תל אביב, תואר ראשון במשפטים מהמכללה למנהל ותואר שני במשפטים מאוניברסיטת תל אביב. נעמי נהלה את תחום המאבק בסחר בבני אדם בעמותה “מוקד סיוע לעובדים זרים”, תוך התמקדות במאבקים עקרוניים לקידום זכויות קרבנות סחר, לרבות הזכות לבריאות, לייצוג משפטי, למקלט בזמן המתנתן לעדות ועוד. מאז 2003 הרצתה במגוון קורסים וריכזה קליניקות משפטיות בתחומים שונים הקשורים בזכויות אדם והגירה באוניברסיטה העברית, באוניברסיטת תל אביב במכללה למנהל ובמוסדות נוספים. פרסמה שורה של מאמרים העוסקים בתחומים אלה. זכתה בפרס נשיא המדינה ובפרס לשכת עורכי הדין על פעילותה.

תמרה לוטנר לב

The Environmental Regulation of Offshore Oil and Gas Drilling: A Comparative Study

מנחה: ד"ר דוד שור

תמרה השלימה תואר ראשון במשפטים ובלימודים ספרדיים ולטינו אמריקאיים (בהצטיינות) באוניברסיטה העברית, ותואר שני במדיניות ציבורית (בהצטיינות), באוניברסיטת תל אביב. היא שימשה עוזרת הוראה ומחקר במגוון קורסים, לימדה במרכז האקדמי למשפט ועסקים, והיא מנחת "הקליניקה למדיניות סביבה" המשותפת לביה"ס ללימודי הסביבה ולביה"ס למדיניות ציבורית. לפני שהחלה לימודי דוקטורט עבדה כעורכת דין, ככתבת משפטית ("דה מארקר") ובהובלת פרויקטים סביבתיים. בשנת 2011 שימשה חוקרת ומילגאית בתוכנית למשפט וסביבה. מסקנות המחקר שערכה בהנחייתו של ד"ר דוד שור פורסמו בסדרת ניירות מדיניות ובמאמר בכתב העת "אקולוגיה וסביבה" (עם דוד שור, מאי 2014). תמרה היא זוכת מלגת סמולאר-ווינקוב למחקר סביבתי (2014-15). לאחרונה התקבלה לתמרה לשהות כחוקרת אורחת באוניברסיטת קליפורניה בברקלי (2015-2016).

בעשורים האחרונים אנו עדים לעוצמת הקונפליקט בין התמכרות האנושות לאנרגיה מבוססת נפט וגז לבין ההשפעות ההרסניות של נפט וגז על הסביבה. הניסיונות ליצור משטר משפטי להגנה סביבתית מפני הסיכונים שמציבה תעשיית הנפט והגז במקרה המיוחד של הקידוחים בים הם שנמצאים בלב המחקר של תמרה.

המוטיבציה למחקר היתה למצוא משטר ראוי לאימוץ במדינת ישראל, שבמימיה הכלכליים מתפתחת בימים אלו תעשיית קידוחים חדשה. אולם כבר בשלבים מוקדמים של המחקר התגלתה תמונה גלובלית של משטרי הגנה חלקיים ועשויי טלאים, הסובלים מכשלים רגולטוריים ומוסדיים. כך, משטרים רבים נוטים להתמקד רק בסכנת התאונות הגדולות, אך מזניחים שורה של סיכונים אחרים; מבוססים על מערכת של היתרים ופטורים, ומתבססים על חוקים שמעולם לא הותאמו לתעשיית הקידוחים ולסכנות שהיא מציבה. לאור התמונה הגלובלית, התפתח המחקר לחיפוש אחר פרדיגמה מעודכנת וכללית להגנה סביבתית מפני קידוחי הים. המחקר משווה בין משטרי רגולציה סביבתית של קידוחים ימיים בעולם, ובוחן מהו היקף ההגנה הסביבתית שהם מיישמים, אלו שיטות ואסטרטגיות ננקטות, ותחת אלו הסדרים מוסדיים. מתוך ניתוח מבוסס תיאוריות של אתיקה וכלכלה סביבתית, תיאוריות של רגולציה ותיאוריות מוסדיות, מנסה המחקר להתחקות אחר הצלחות וכישלונות, וללמוד מהן כדי לגבש משטר אסדרה סביבתית שקידוחים ימיים בישראל ובמדינות אחרות.

שירלי לוי

הבטחת השווא של ההחזר הכספי: מחקר השוואתי, ניתוח כלכלי ובהיורלי והצעות לרפורמה.

מנחה: פרופ' אריאל פורת

לשירלי תואר ראשון במשפטים (בהצטיינות) מאוני' ת"א ותואר שני במשפטים (בנושאי תאגידיים וניירות ערך) מאוני' קולומביה בניו-יורק. שירלי התמחתה במשרד עו"ד גרוס, קלינהנדלר, חודק, הלוי גרינברג ושות' ובהמשך שימשה כעוזרת משפטית בבית המשפט העליון, בלשכת השופט י' עמית. במהלך לימודי התואר הראשון שימשה שירלי כמתרגלת במגוון קורסים בפקולטה, לאחר מכן במכללת ספיר ובארבע השנים האחרונות מלמדת את הקורס "יסודות המשפט" בחוגים לניהול וחשבונאות.

עבודת המחקר של שירלי חוקרת את ההבטחה להחזר כספי הנחזית כגולת הכותרת של זכויות הצרכן המודרני. הזכות, בין אם היא ניתנת בחוק או מטעם העוסק עצמו, מאפשרת על פי רוב לצרכן לבטל את הרכישה מכל טעם שהוא, מבלי לנמק ומבלי להוכיח פגם או חוסר התאמה. במוקד הדוקטורט עומדת השאלה אם אמנם מדובר בזכות המשפרת את מצבו של הצרכן. במסגרת המחקר מבצעת שירלי ניתוח כלכלי של עלות-תועלת וכן ניתוח כלכלי בהיורלי, ומראה כי קיימות להחזר הכספי פנים שליליות וכי מדובר במלכודת דבש המחריפה חולשות צרכניות קיימות. לבסוף בוחן המחקר כיצד ניתן להשביח את זכות ההחזרה, וזאת באמצעות שימוש בכללי ברירת מחדל ורגולציה המותאמים אישית, או באמצעות אפליקציה צרכנית המכוונת לתיקון הטיות מהן סובל הצרכן ומאפשרת בין היתר שימוש מתוחכם ומידוע בזכות ההחזרה. בשלב מתקדם יותר יכולה האפליקציה להפוך לרשת חברתית צרכנית אשר תציע יתרונות רבים לחבריה.

עמיתי מיתר
תלמידיו

תואר שני

שיר-אל חן

בחינה מחדש של מנגנון החילוט

מנחים: פרופ' טליה פישר, ד"ר עודד מודריק

שיר-אל הנה בוגרת תואר ראשון במשפטים וכלכלה מאוניברסיטת תל אביב. במהלך לימודיה, שימשה עוזרת מחקר של פרופ' יורם מרגליות וכן הייתה חברת מערכת בכתב העת "עיוני משפט". מאז סיום לימודי התואר הראשון היא משמשת כעוזרת הוראה של השופט ד"ר עודד מודריק בקורס דיני ראיות.

עם סיום לימודיה, התמחתה בפרקליטות מיסוי וכלכלה שם זכתה להכרות עם עבירות הצווארון הלבן וזירת החילוט.

מנגנון החילוט הינו כלי המאפשר למדינה לתפוס את רכושו של הפרט ולהעבירו לבעלות המדינה במסגרת ההליך הפלילי. מנגנון זה מעורר שאלות תורת משפטיות כבדות משקל. הזירה של מנגנון החילוט מהווה נקודת מפגש לתחומי משפט שונים, בהם: המשפט החוקתי, המשפט הפלילי ודיני הקניין. בעבודה אני עושה שימוש בכלי ניתוח מתחום הפילוסופיה הפוליטית, מהתיאוריה הקניינית ומתיאוריות של ענישה על מנת לבחון את לגיטימיות השימוש במנגנון החילוט. בתוך כך, אני בוחנת את השפעותיו של הליך החילוט על הנאשם ועל צדדים שלישיים - נושים חוזיים, נושים קנייניים, קורבנות העבירה ובני משפחתו של העבריין. בחינת הלגיטימיות שבשימוש במכניזם החילוט, הן מהפן התיאורטי והן מהיישום של מנגנון זה הלכה למעשה במשפט הישראלי, תאיר את הזירה על כל רבדיה ותחשוף את מורכבותה.

אלון חספר

ביקורת על המערכת המשפטית הישראלית ותמורות בה

מנחה: פרופ' ישי בלנק

אלון הוא בעל בתואר ראשון במשפטים בהצטיינות מאוניברסיטת תל אביב. במהלך לימודיו שימש כחבר מערכת כרך "פרוצדורות" מסדרת משפט, חברה ותרבות, כעורך-סטודנט בכרך העוסק ברגולציה באותה סדרת ספרים ושימש כעוזר הוראה בקורסים משפט חוקתי, משפט מנהלי ודיני אפליה. בשנה הבאה אלון יחל את התמחותו בבית המשפט העליון.

בשני העשורים האחרונים, גברה הביקורת על ידי דוברים בתוך ומחוץ לשדה המשפטי, על כך שהמערכת המשפטית מועלת בתפקידה לפעול למען "אינטרס הציבור", ובמקום זאת פועלת לטובת שירות אידיאולוגי, תרבותי, חברתי וכלכלי של קבוצות חברתיות מסוימות. מחקרו של אלון מבקש להצביע על שינויים, מגמות ותהליכים במערכת המשפטית בשני העשורים האחרונים ולבחון אילו קשרים יחסיים אפשריים ומעשיים מתקיימים בין אותם שינויים לבין הביקורות על המערכת המשפטית. את העבודה כולה מלווה השאלה "האם ניתן לשרטט קשרים אפשריים בין הביקורות המערכת המשפטית לבין השינויים שמתחוללים בה?". על אף שקיים קושי משמעותי במציאת קשרים סיבתיים בין ביקורת על המערכת המשפטית לשינויים המתרחשים בה, תרומת המחקר היא בתיאור שינויים במערכת המשפטית בעשור האחרון, בנייתו התיאורטי והאנליטי, ובהצעת הסברים אפשריים לסיבות ולאופן התרחשותם.

רותם טפרברג

זהות יהודית בבית המשפט העליון בישראל

מנחה: פרופ' מנחם מאוטנר

לרותם תואר ראשון במשפטים וכלכלה מאוניברסיטת תל אביב. עם סיום לימודיה, בשנת 2011, התמחתה רותם במשרד מוביל בתחום הקניין הרוחני, והמשיכה בעבודתה כעורכת דין במשרד זה. החל מלימודי התואר הראשון, ובמקביל לעריכת המחקר ולהיותה מלגאית במרכז צבי מיתר, מסייעת רותם לפרופ' אריה אדרעי בעריכת כתב העת דיני ישראל, המוקדש למחקרים בהלכה ובמשפט העברי.

הפסיקות שיצאו תחת ידיו של ביהמ"ש העליון בעשורים הראשונים לפעילותו, בהתמודדם עם שאלות עמוקות של מדינה צעירה שזהותה עודנה מתגבשת, סיפקו תשובות מגוונות לשאלה מהי היהדות. תשובות אלה הכילו ברובן תוכן תרבותי, לאומי וחברתי, ולא בהכרח דתי. זאת אינה הפעם הראשונה בה היהודי מחפש זהות יהודית פרטיקולרית שאינה בהכרח דתית. תהליך זה החל באמצע המאה ה-18, כשלאור החילון ששטף את אירופה, יציאת היהודים מהגטו ומהקהילות הסגורות והיחשפותם להשכלה המערבית, החלו הוגים יהודים לחפש תשובה לשאלת הזהות היהודית, שאינה מכילה תוכן דתי גרידא, לרוב מתוך ניסיון לשמר על ייחודיותם כיהודים מחד גיסא, ולהצליח להשתלב בחברה הסובבת ובתרבות האירופאית, מאידך גיסא. שלל תשובות עמוקות ומרתקות ניתנו לשאלה זו, והן רלוונטיות גם היום, משום שהן מכוננות זהות יהודית פרטיקולרית שאינה מחייבת דתיות הלכתית.

טענת המחקר היא כי ניתן למצוא הדים לתשובות הפילוסופיות שניתנו לשאלת הזהות היהודית בפסיקותיהם של שופטי ביהמ"ש העליון, מאז קום המדינה ועד מלחמת ששת הימים. המחקר יתמקד בזהויות יהודיות מרכזיות שהתפתחו אצל הוגים יהודים באירופה. לאחר מכן המחקר יסקור פסקי דין של בית המשפט העליון מהשנים הראשונות לפעולתו, אשר משקפים זהויות יהודיות, ויעמוד על הקשר בינם לבין הזהויות שפיתחו אותם הוגים יהודים. זאת, תוך עמידה על הקשר שבין התרבות למשפט, ובחינת השפעת הפסיקה על עיצוב התרבות במדינת ישראל באותן שנים.

הוועד המנהל

פרופ' רון חריס - דקאן הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן ומנהל מרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים
פרופ' יוסף קלפטר - נשיא אוניברסיטת תל אביב
פרופ' אהרון שי - רקטור אוניברסיטת תל אביב
פרופ' רועי קרייטנר - סגן דקאן הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן
פרופ' טליה פישר - יו"ר הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר, הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן
גב' דפנה מיתר- נחמד
מר אביעד מיתר
עו"ד מאיר לינזן

הנהלה אקדמית

פרופ' רון חריס - דקאן הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן ומנהל מרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים
פרופ' רועי קרייטנר - סגן דקאן הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן
פרופ' טליה פישר - יו"ר הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר, הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן
פרופ' נילי כהן
פרופ' מנחם מאוטנר
פרופ' חנוך דגן

מנהלת המרכז

גב' מיכל גורדון-קרת - עוזרת מנהלית
גב' ספי וינטראוב - מזכירת תארים מתקדמים
גב' שירלי שקד - מזכירת סטודנטים תואר שני

אוניברסיטת תל אביב, הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן
מרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים
טל' 03-6406571 | דוא"ל cals@post.tau.ac.il
http://www.tau.ac.il/law/advanced_studies